YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO

10 päivänä maaliskuuta 1998 *

Yhdistetyissä asioissa C-364/95 ja C-365/95,

jotka Finanzgericht Hamburg (Saksa) on saattanut EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

T. Port GmbH & Co.

vastaan

Hauptzollamt Hamburg-Jonas

ennakkoratkaisun EY:n perustamissopimuksen 234 artiklan ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 404/93 täydentävistä yksityiskohtaisista säännöistä yhteisön alueelle tuotavien banaanien tariffikiintiöjärjestelmästä ja asetuksen (ETY) N:o 1442/93 muuttamisesta 1 päivänä maaliskuuta 1995 annetun komission asetuksen (EY) N:o 478/95 tulkinnasta (EYVL L 49, s. 13) sekä tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen (GATT) määräysten välittömistä oikeusvaikutuksista,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti G. C. Rodríguez Iglesias, jaostojen puheenjohtajat C. Gulmann, M. Wathelet ja R. Schintgen (esittelevä tuomari) sekä tuomarit G. F. Mancini, P. J. G. Kapteyn, J. L. Murray, D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet, G. Hirsch ja P. Jann,

julkisasiamies: M. B. Elmer,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies H. A. Rühl,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— T. Port GmbH & Co., edustajanaan asianajaja G. Meier, Köln,

— Saksan hallitus, asiamiehenään liittovaltion talousministeriön ministerineuvos Ernst Röder,

— Espanjan hallitus, asiamiehinään yhteisön oikeutta ja toimielimiä koskevan kansallisen koordinoinnin pääjohtaja A. J. Navarro González ja valtion oikeudellisen yksikön valtionasiamies R. Silva de Lapuerta,

— Ranskan hallitus, asiamiehinään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston jaostopäällikkö C. de Salins ja edellä mainitun osaston ulkoasiainsihteeri G. Mignot,

— Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään Treasury Solicitor's Departmentin virkamies L. Nicoll, avustajanaan barrister D. Anderson,

— Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään oikeudelliset neuvonantajat A. Brautigam ja J. Huber ja oikeudellisen yksikön virkamies J.-P. Hix,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudelliset neuvonantajat D. Booß ja P. J. Kuyper ja oikeudellisen yksikön virkamies K.-D. Borchardt,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan T. Port GmbH & Co:n, edustajanaan asianajaja G. Meier, Saksan hallituksen, asiamiehenään E. Röder, Espanjan hallituksen, asiamiehenään R. Silva de Lapuerta, Ranskan hallituksen, asiamiehenään ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston hallinnollinen avustaja F. Pascal, neuvoston, asiamiehinään A. Brautigam, J. Huber ja J.-P. Hix, ja komission, asiamiehinään P. J. Kuyper ja K.-D. Borchardt, 4.2.1997 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 24.6.1997 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Finanzgericht Hamburg on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 22.9. ja 27.9.1995 tekemillään päätöksillä, jotka ovat saapuneet yhteisöjen tuomioistuimeen 16.11.1995, EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla kolme ennakkoratkaisukysymystä EY:n perustamissopimuksen 234 artiklan ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 404/93 täydentävistä yksityiskohtaisista säännöistä yhteisön alueelle tuotavien banaanien tariffikiintiöjärjestelmästä ja asetuksen (ETY) N:o 1442/93 muuttamisesta 1 päivänä maaliskuuta 1995 annetun komission asetuksen (EY) N:o 478/95 (EYVL L 49, s. 13) tulkinnasta sekä tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen (GATT, jäljempänä Gatt-sopimus) määräysten välittömästä oikeusvaikutuksesta.

2 Nämä kysymykset on esitetty asiassa, jossa kantajana on T. Port GmbH & Co. -niminen yhtiö, joka on kolmansista maista peräisin olevien banaanien perinteinen maahantuoja, ja vastaajana Hauptzollamt Hamburg-Jonas ja joka koskee Ecuadorista peräisin olevien banaanien tuonnissa vaadittujen tullien kantamista jälkitullauksin.

Asiaa koskevat säännökset

3 Banaanialan yhteisestä markkinajärjestelystä 13 päivänä helmikuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 404/93 (EYVL L 47, s. 1) IV osastossa on säädetty kolmansien maiden kanssa käytävän kaupan yhteisestä järjestelmästä, jolla korvataan aikaisemmat kansalliset järjestelmät.

4 Asetuksen N:o 404/93 17 artiklan ensimmäisessä kohdassa säädetään seuraavaa:

"Banaanien tuontiin yhteisöön vaaditaan aina tuontitodistus, jonka jäsenvaltiot myöntävät hakemuksesta jokaiselle asianomaiselle hakijalle riippumatta siitä, mihin tämä on sijoittautunut yhteisössä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 18 ja 19 artiklan täytäntöönpanemiseksi annettujen erityissäännösten soveltamista."

5 Asetuksen 18 artiklan 1 kohdassa, sellaisena kuin se oli alkuperäisessä muodossaan, säädettiin, että kolmansien maiden banaanien ja muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuonnin tariffikiintiöksi vahvistetaan vuosittain 2 miljoonaa tonnia/nettopaino. Tämän tariffikiintiön rajoissa kolmansien maiden banaanien tuonnista oli perittävä tullimaksu, joka oli 100 ecua tonnilta, ja muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuonnin oli tapahduttava tullitta.

6 Asetuksen 19 artiklan 1 kohdassa jaetaan tariffikiintiöstä 66,5 prosenttia sellaisten toimijoiden luokalle, jotka ovat pitäneet kaupan kolmansien maiden banaaneja ja/tai muita kuin perinteisiä AKT-banaaneja, 30 prosenttia sellaisten toimijoiden luokalle, jotka ovat pitäneet kaupan yhteisön banaaneja ja/tai perinteisiä AKT-banaaneja, ja 3,5 prosenttia sellaisten yhteisöön sijoittautuneiden toimijoiden luokalle, jotka ovat alkaneet pitää kaupan vuodesta 1992 alkaen muita kuin yhteisön banaaneja ja/tai muita perinteisiä AKT-banaaneja.

7 Asetuksen N:o 404/93 19 artiklan 2 kohdassa säädetään, että kukin toimija saa tuontitodistukset sen keskimääräisen banaanien määrän perusteella, jonka toimija on myynyt kolmen viimeisen vuoden aikana, joista on saatavissa tietoja.

8 Asetuksen N:o 404/93 20 artiklan mukaan komission tehtävänä on antaa yksityiskohtaiset säännöt IV osaston soveltamisesta; nämä säännöt voivat koskea muun muassa tuontitodistusten antamista.

9 Komissio on siten antanut 10.6.1993 asetuksen N:o 1442/93 banaanien tuontia yhteisöön koskevan järjestelmän soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EYVL L 142, s. 6). Tässä asetuksessa toistetaan tariffikiintiön jako kolmen taloudellisten toimijoiden luokan kesken, joita nimitetään A-, B- ja C-luokiksi.

10 Kolumbian tasavalta, Costa Rican tasavalta, Guatemalan tasavalta, Nicaraguan tasavalta ja Venezuelan tasavalta pyysivät 19.2.1993 yhteisöä aloittamaan Gatt-sopimuksen XXII artiklan 1 kohdan mukaiset neuvottelut asetuksen N:o 404/93 johdosta. Koska neuvottelut eivät johtaneet tyydyttävään lopputulokseen, kyseiset Latinalaisen Amerikan valtiot käynnistivät huhtikuussa 1993 Gatt-sopimuksen XXIII artiklan 2 kohdan mukaisen riidanratkaisumenettelyn.

11 Tässä menettelyssä asetettu asiantuntijaryhmä jätti 18.1.1994 kertomuksensa, jossa se katsoi, että asetuksella N:o 404/93 käyttöön otettu tuontijärjestelmä oli yhteensoveltumaton Gatt-sopimuksen määräysten kanssa.

12 Gatt-sopimuksen sopimuspuolet eivät ole hyväksyneet tätä kertomusta.

13 Komissio pääsi 28.3.1994 ja 29.3.1994 sopimukseen Kolumbian tasavallan, Costa Rican tasavallan, Nicaraguan tasavallan ja Venezuelan tasavallan kanssa banaanien puitesopimus -nimisestä järjestelystä (jäljempänä puitesopimus).

14 Puitesopimus koostuu kahdesta asiakirjasta; ensimmäinen, jonka nimi on "Kolumbian, Costa Rican, Nicaraguan ja Venezuelan sekä Euroopan yhteisön välisissä yhteisön banaanien tuontijärjestelmää koskevissa neuvotteluissa saavutettu tulos" muodostaa eräänlaisen johdanto-osan varsinaiselle sopimukselle; toinen asiakirja, jonka nimi on "Banaanien puitesopimus", sisältää Latinalaisen Amerikan valtioiden kanssa tehtyä järjestelyä koskevat tekniset määräykset.

15 Ensimmäisessä asiakirjassa määrätään seuraavaa:

"Liitteenä oleva luonnos banaaneja koskevaksi sopimukseksi on tyydyttävä tulos Uruguayn kierroksen yhteydessä banaaneista käydyistä neuvotteluista.

Sopimus on myös tulos XXVIII artiklan mukaisista neuvotteluista ja kuulemisista, joita banaanikysymyksestä käytiin EY:n ja edellä mainittujen maiden välillä.

Lisäksi sopimuksella ratkaistaan banaaneja koskeva erimielisyys, josta Gattin asiantuntijaryhmä on laatinut kertomuksen. On siis sovittu, että Kolumbia, Costa Rica, Nicaragua, Venezuela ja EY luopuvat vaatimasta edellä mainitun asiantuntijaryhmän kertomuksen hyväksymistä.

Kolumbia, Costa Rica, Nicaragua ja Venezuela ovat sopineet, etteivät ne aloita Gatt-sopimuksen mukaista riidanratkaisumenettelyä yhteisön banaanien tuontijärjestelmää vastaan liitteenä olevan sopimuksen voimassaoloaikana."

16 Varsinaisen puitesopimuksen muodostavan toisen asiakirjan 1 kohdassa vahvistetaan peruskokonaistariffikiintiöksi 2 100 000 tonnia vuodelle 1994 ja 2 200 000 tonnia vuodelle 1995 ja sitä seuraaville vuosille, jollei yhteisön laajenemisesta johtuvasta kiintiön suurentamisesta muuta johdu.

17 Puitesopimuksen 2 kohdassa vahvistetaan ne prosenttimääräiset osuudet, jotka Kolumbialle, Costa Ricalle, Nicaragualle ja Venezuelalle myönnetään tästä kiintiöstä. Nämä valtiot saavat 49,4 prosenttia kokonaiskiintiöstä samalla kun Dominikaaninen tasavalta ja muut AKT-maat saavat 90 000 tonnin kiintiön muuta kuin perinteistä tuontia varten; kiintiön loppuosa kuuluu muille kolmansille maille.

18 Puitesopimuksen 3—5 kohta koskee maakohtaisten kiintiöiden soveltamista tai muuttamista silloin, kun joku maista ei voi käyttää kiintiötään tai kun kokonaiskiintiötä suurennetaan.

19 Puitesopimuksen 6 kohdassa määrätään, että kiintiöiden hallinnoimista, mukaan lukien niiden kaikkinainen suurentaminen, ei muuteta suhteessa asetuksen N:o 404/93 säännöksiin. Tässä kohdassa määrätään lisäksi seuraavaa:

" — — toimittajamaat, joille on myönnetty erityinen kiintiö, voivat myöntää erityisiä vientitodistuksia määrälle, joka voi olla enintään 70 prosenttia niiden kiintiöstä; nämä todistukset ovat ennakkoedellytys sille, että yhteisö myöntää tuontitodistuksia banaaneille, joita 'luokkaan A' ja 'luokkaan C' kuuluvat toimijat tuovat näistä valtioista.

Komissio antaa luvan vientitodistusten myöntämiseen siten, että tuottajien ja tuojien välisten säännöllisten ja vakaiden kauppasuhteiden edistäminen olisi mahdollista, ja sillä edellytyksellä, että todistukset myönnetään ilman toimijoiden välistä syrjintää."

20 Puitesopimuksen 7 kohdassa vahvistetaan kiintiön osalta tullin suuruudeksi 75 ecua tonnilta.

21 Puitesopimuksen 8 ja 9 kohdan mukaan sovittua järjestelmää noudatetaan viimeistään 1.10.1994 alkaen ja sen noudattaminen päättyy 31.12.2002.

22 Puitesopimuksen 10 ja 11 kohdassa määrätään seuraavaa:

"Tämä sopimus sisällytetään yhteisön Uruguayn kierrosta varten antamaan luetteloon.

Tällä sopimuksella ratkaistaan Kolumbian, Costa Rican, Venezuelan, Nicaraguan ja yhteisön välinen yhteisön banaanijärjestelmää koskeva erimielisyys. Tämän sopimuksen sopimuspuolet luopuvat vaatimasta Gattin asiantuntijaryhmän tästä asiasta laatiman kertomuksen hyväksymistä."

23 Puitesopimuksen 1 ja 7 kohta on otettu vuoden 1994 Gatt-sopimuksen liitteeseen LXXX, joka sisältää yhteisön tullimyönnytysluettelon. Vuoden 1994 Gatt-sopimus puolestaan on Maailman kauppajärjestön (jäljempänä WTO) perustamissopimuksen liite 1 A. Puitesopimus on toistettu liitteen LXXX eräässä liitteessä.

24 Saksan liittotasavalta esitti yhteisöjen tuomioistuimelle 25.7.1994 lausuntopyynnön puitesopimuksen yhteensoveltuvuudesta perustamissopimuksen kanssa.

25 Yhteisöjen tuomioistuin hylkäsi asiassa C-280/93, Saksa vastaan neuvosto, 5.10.1994 antamallaan tuomiolla (Kok. 1994, s. I-4973) Saksan liittotasavallan asetuksesta N:o 404/93 nostaman kumoamiskanteen.

26 Komissio antoi 21.12.1994 asetuksen N:o 3224/94 Uruguayn kierroksen monenvälisten kauppaneuvottelujen yhteydessä tehdyn banaanien puitesopimuksen täytäntöönpanon siirtymätoimenpiteistä (EYVL L 337, s. 72).

27 Neuvosto teki 22.12.1994 yksimielisesti päätöksen 94/800/EY Uruguayn kierroksen monenvälisissä kauppaneuvotteluissa (1986—1994) laadittujen sopimusten tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta yhteisön toimivaltaan kuuluvissa asioissa (EYVL L 336, s. 1).

28 Tämän päätöksen 1 artiklan 1 kohdan mukaan yhteisön puolesta hyväksytään muun muassa Maailman kauppajärjestön perustamissopimus ja sen liitteissä 1, 2 ja 3 olevat sopimukset siltä osin kuin ne kuuluvat yhteisön toimivaltaan; vuoden 1994 Gatt-sopimus on osa kyseistä perustamissopimusta.

29 Saksan liittotasavalta vaati yhteisöjen tuomioistuimeen 10.4.1995 jättämällään kanteella EY:n perustamissopimuksen 173 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan päätöksen 94/800/EY siltä osin kuin se koskee puitesopimuksen tekemistä (asia C-122/95).

30 Maatalousalalla Uruguayn kierroksen monenvälisissä kauppaneuvotteluissa tehtyjen sopimusten täytäntöönpanemiseksi tarvittavista mukautuksista ja siirtymäjärjestelyistä 22 päivänä joulukuuta 1994 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 3290/94 (EYVL L 349, s. 105) on banaaneita koskeva liite XV. Liitteessä säädetään, että asetuksen N:o 404/93 18 artiklan 1 kohtaa muutetaan siten, että vuodeksi 1994 tariffikiintiöksi vahvistetaan 2,1 miljoonaa tonnia ja sitä seuraaviksi vuosiksi 2,2 miljoonaa tonnia. Tämän tariffikiintiön rajoissa kolmansien maiden banaanien tuonnista on perittävä maksu, joka on 75 ecua tonnilta.

31 Erityisesti asetuksen N:o 404/93 20 artiklan perusteella annetulla asetuksella N:o 478/95 on tarkoitus säätää puitesopimuksen täytäntöönpanemiseksi tarpeellisista toimenpiteistä siirtymäkautta kestävämmältä pohjalta.

32 Asetuksen N:o 478/95 1 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Asetuksen (ETY) N:o 404/93 18 ja 19 artiklassa tarkoitettu kolmansista maista peräisin olevien ja ei-perinteisten AKT-banaanien tuomista koskeva tariffikiintiö jaetaan erityisiin, liitteessä I mainituille maille tai maaryhmille tarkoitettuihin osuuksiin — — ."

33 Asetuksen liite I sisältää kolme taulukkoa: ensimmäiseen taulukkoon on otettu puitesopimuksessa Latinalaisen Amerikan maille varattujen tariffikiintiöiden prosenttiosuudet, toisessa jaetaan ei-perinteisten AKT-banaanien 90 000 tonnin kiintiö, ja kolmannen taulukon mukaan kaikki muut kolmannet maat saavat 50,6 prosenttia kokonaiskiintiöstä.

34 Asetuksen N:o 478/95 3 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Costa Ricasta, Kolumbiasta tai Nicaraguasta peräisin olevan tavaran osalta asetuksen (ETY) N:o 1442/93 9 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen A- ja C-luokkien tuontitodistushakemus on hyväksyttävä vain, jos sen liitteenä on — — myöntämä, voimassa oleva vientitodistus — — ."

35 Yhteisöjen tuomioistuin on 13.12.1995 antamassaan lausunnossa 3/94 (Kok. 1994, s. I-4577) todennut, että lausunnon antaminen Saksan liittotasavallan lausuntopyynnöstä raukeaa, koska lausuntopyyntö oli menettänyt tarkoituksensa siitä syystä, että Uruguayn kierroksen monenkeskisten neuvottelujen sopimuksiin sisällytetty puitesopimus oli tehty yhtä aikaa näiden sopimusten kanssa sen jälkeen kun lausuntopyyntö oli esitetty yhteisöjen tuomioistuimelle.

Pääasioiden tosiseikat

36 T. Port GmbH & Co. (jäljempänä T. Port), joka on kolmansista maista peräisin olevien banaanien perinteinen maahantuoja, sai Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährungilta (maataloudesta ja elintarvikkeista vastaava liittovaltion virasto, jäljempänä Bundesanstalt) tuontitodistuksia kolmansien maiden banaanien tuontiin

siten, että tulli oli vuoden 1993 toisena vuosipuoliskona ja vuonna 1994 100 ecua tonnilta ja vuonna 1995 75 ecua tonnilta. Määrät perustuivat viitevuosien 1989, 1990 ja 1991 aikana myytyihin määriin.

37 T. Port on hakenut vuodesta 1994 asti Bundesanstaltilta lisätodistuksia vedoten kohtuuttomaan tilanteeseen.

38 Hessischer Verwaltungsgerichtshof määräsi tämän menettelyn yhteydessä 9.2.1995 antamallaan päätöksellä Bundesanstaltin myöntämään T. Portille lisätuontitodistuksia vuodelle 1995 ja esitti yhteisöjen tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksiä kohtuuttomia tilanteita koskevista säännöksistä (asia C-68/95, T. Port, tuomio 26.11.1996, Kok. 1996, s. I-6065).

39 Käytettyään nämä todistukset T. Port vaati maaliskuussa 1995 Hauptzollamt Hamburg-Jonasia tullaamaan Ecuadorista peräisin olevan banaanierän ilman että T. Portia vaadittaisiin esittämään tuontitodistuksia tai maksamaan tullia.

40 T. Port teki perustuslainmukaisuuden tutkimista koskevan valituksen (Verfassungsbeschwerde) sekä Hauptzollamt Hamburg-Jonasin päätöksen hylkäävästä päätöksestä, jonka Saksan liittotasavallan talousministeriö oli vahvistanut, että asetuksesta N:o 478/95.

41 Bundesverfassungsgericht jätti 26.4.1995 antamallaan päätöksellä nämä valitukset tutkimatta sillä perusteella, että T. Portin olisi tullut ensiksi vaatia väliaikaista oikeussuojaa välitoimista päättävässä tuomioistuimessa. Bundesverfassungsgericht totesi, että asiassa ei ole poissuljettua, että välitoimista päättävä tuomioistuin voisi asetuksen N:o 404/93 ja Gatt-sopimuksesta Saksan liittotasavallalle johtuvien velvoitteiden välisessä konfliktilanteessa määrätä, että asetusta ei toistaiseksi panna

täytäntöön. Se korosti myös, että erikoistuomioistuimet eivät olleet vielä tutkineet asetuksen N:o 478/95 lainmukaisuutta.

42 Bundesverfassungsgerichtin päätökseen vedoten T. Port vaati Hauptzollamt Hamburg-Jonasia tullaamaan banaanierän soveltaen alennettua tullia.

43 Hauptzollamt Hamburg-Jonas hylkäsi tehdyn hakemuksen toistamiseen, minkä jälkeen T. Port vaati Finanzgericht Hamburgia antamaan sille väliaikaismääräyksellä väliaikaista oikeussuojaa. T. Port väitti, että vaikka asetukset N:o 404/93 ja N:o 478/95 ovatkin päteviä yhteisön oikeuden kannalta, ne ovat yhteensoveltumattomia Gatt-sopimuksen kanssa, ja siksi niiden on katsottava olevan Bundesverfassungsgerichtin asiassa "Maastricht" 12.10.1993 antamassa tuomiossa tarkoitettuja oikeudellisia toimia, joissa yhteisö on ylittänyt toimivaltansa käyttämällä toiselle viranomaiselle kuuluvaa toimivaltaa. T. Portin mukaan sama pätee myös edellä mainitussa asiassa Saksa vastaan neuvosto annettuun tuomioon, jossa yhteisöjen tuomioistuin totesi asetuksen N:o 404/93 lainmukaiseksi. Näitä säännöksiä, joilla loukataan T. Portin perusoikeuksien olennaista sisältöä, ei näin ollen voida soveltaa Saksassa.

44 Finanzgericht Hamburg hyväksyi 19.5.1995 antamallaan päätöksellä T. Portin hakemuksen ja määräsi väliaikaismääräyksellä Hauptzollamt Hamburg-Jonasin luovuttamaan T. Portin Ecuadorista ostamat banaanierät vapaaseen liikkeeseen ilman, että niitä varten olisi esitettävä tuontitodistuksia, ja siten, että niistä oli suoritettava alennettu tulli, jonka suuruus oli 75 ecua tonnilta. Finanzgericht Hamburg esitti tässä päätöksessä, että asetuksella N:o 404/93 ja asetuksella N:o 478/95 rikotaan Gatt-sopimuksen määräyksiä ja että Saksan liittotasavallalla oli perustamissopimuksen 234 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla oikeus olla väliaikaisesti soveltamatta Gatt-sopimuksen kanssa ristiriidassa olevia yhteisön oikeuden säännöksiä. Samassa päätöksessä Finanzgericht Hamburg esitti yhteisön tuomioistuimelle neljä ennakkoratkaisukysymystä (asia C-182/95, T. Port).

45 Finanzgericht Hamburg teki 8.6., 21.6. ja 28.6.1995 kolme muuta päätöstä, jotka koskivat T. Portin Ecuadorista tuomia banaanien lisäeriä.

46 Bundesfinanzhof kumosi 22.8.1995 antamallaan tuomiolla neljä Finanzgericht Hamburgin tekemää päätöstä siltä osin kuin pääasiaa ei ollut ratkaistu määrättäessä banaanit luovutettavaksi vapaaseen liikkeeseen.

47 T. Port teki tästä tuomiosta perustuslainmukaisuuden tutkimista koskevan valituksen (Verfassungsbeschwerde).

48 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentti on lykännyt 8.9.1995 antamallaan määräyksellä yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 82 a artiklan 1 kohdan b alakohdan perusteella asian C-182/95, T. Port, käsittelyä, kunnes Bundesverfassungsgericht antaa asiassa päätöksen.

49 Hauptzollamt Hamburg-Jonas vaati 29.8. ja 1.9.1995 tekemillään päätöksillä niiden tullien kantamista jälkitullauksin, joita oli sovellettava niihin banaaneihin, joita T. Port oli tuonut Ecuadorista esittämättä vaadittavia tuontitodistuksia.

50 Hauptzollamt Hamburg-Jonas hylkäsi 5.9. ja 12.9.1995 tekemillään päätöksillä T. Portin tekemät täytäntöönpanon lykkäämistä koskevat hakemukset.

51 Finanzgericht Hamburg totesi T. Portin nostamista kanteista 22.9. ja 27.9.1995 antamissaan päätöksissä, että Hauptzollamt Hamburg-Jonasin 29.8. ja 1.9.1995 tekemien tullien muuttamista koskevien päätösten täytäntöönpanoa lykätään ilman, että olisi asetettava vakuus.

52 Finanzgericht Hamburg katsoi lisäksi, että edellä mainitussa asiassa Saksa vastaan neuvosto annetun tuomion jälkeen asetuksen N:o 404/93 säännöksiä on pidettävä yhteisön oikeuden kannalta pätevinä, lukuun ottamatta niitä, joiden pätevyys oli asetettu kyseenalaiseksi edellä mainitussa asiassa C-68/95, T. Port, annetussa tuomiossa. Se katsoi kuitenkin, että tämän asetuksen ja asetuksen N:o 478/95 säännökset ovat tiettyjen sellaisten Gatt-sopimuksen perustavaa laatua olevien määräysten vastaisia, joita Saksan liittotasavalta on sopimuksen sopimuspuolena velvollinen noudattamaan. Finanzgericht Hamburgin mukaan tällaisessa tilanteessa herää kysymys siitä, onko Saksassa annettava perustamissopimuksen 234 artiklan ensimmäisen kohdan perusteella etusija asian kannalta merkityksellisten Gatt-sopimuksen määräysten soveltamiselle asetuksen N:o 404/93 ja asetuksen N:o 478/95 säännöksiin verrattuna.

53 Kansallinen tuomioistuin korosti myös, että Bundesverfassungsgerichtin edellä mainitussa 26.4.1995 antamassa päätöksessä erikoistuomioistuimille tunnustama oikeus antaa väliaikaismääräyksiä asetuksen N:o 404/93 soveltamisen ja Gatt-sopimuksesta Saksan liittotasavallalle johtuvien velvoitteiden välisestä konfliktista edellyttää välttämättä, että yhteisön oikeusalamainen voi tuomioistuimissa vedota Gatt-sopimuksen tiettyihin määräyksiin. Kansallinen tuomioistuin katsoi täten, että on tarkoituksenmukaista esittää yhteisöjen tuomioistuimelle uudelleen kysymys Gatt-sopimusten määräysten välittömistä oikeusvaikutuksista, vaikka yhteisöjen tuomioistuin on aikaisemmassa oikeuskäytännössään ja erityisesti edellä mainitussa asiassa Saksa vastaan neuvosto antamassaan tuomiossa todennut, että Gatt-sopimuksen säännöt eivät ole sillä tavalla luonteeltaan ehdottomia, että ne olisi tunnustettava sellaisiksi kansainvälisen oikeuden säännöiksi, joita voidaan soveltaa välittömästi sopimuspuolten sisäisissä oikeusjärjestyksissä.

54 Kansallinen tuomioistuin on epävarma vielä siitä, onko asetus N:o 478/95 yhteensoveltuva yleisen syrjintäkiellon periaatteen kanssa, sellaisena kuin periaate on ilmaistu EY:n perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa.

55 Finanzgericht Hamburg katsoo, että ennen kuin sen käsiteltäväksi saatetut oikeusriidat voidaan ratkaista lopullisesti, on tarpeen saada vastaus kolmeen ensimmäiseen kysymykseen, jotka se on jo esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle asiassa C-182/95, T. Port. Se on täten lykännyt näiden kahden asian käsittelyä, kunnes yhteisöjen tuomioistuin vastaa seuraaviin ennakkoratkaisukysymyksiin:

"1) Onko EY:n perustamissopimuksen 234 artiklan ensimmäistä kohtaa tulkittava niin, että tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen I, II ja III artiklan soveltamisella on Saksan liittotasavallassa etusija asetuksen (ETY) N:o 404/93 17, 18 ja 19 artiklan soveltamiseen verrattuna?

2) a) Onko asetuksen (ETY) 404/93 perusteella annettu asetus (EY) N:o 478/95 pätevä?

b) Jos näin on, onko EY:n perustamissopimuksen 234 artiklan ensimmäistä kohtaa tulkittava siten, että tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen XIII artiklan soveltamisella on etusija asetuksen soveltamiseen nähden?

3) Jos kysymyksiin 1 ja 2 b vastataan myöntävästi, voiko yhteisön kansalainen vedota yhteisön jäsenvaltioiden tuomioistuimissa vireillä olevassa oikeudenkäynnissä tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen edellä mainittujen määräyksien ensisijaisuuteen?"

56 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 15.12.1995 antamalla määräyksellä nämä kaksi asiaa yhdistettiin kirjallista ja suullista käsittelyä sekä tuomion antamista varten.

57 Kun otetaan huomioon kansallisen tuomioistuimen näissä kahdessa ennakkoratkaisupyynnössä esittämät seikat, on syytä tutkia yhdessä ensimmäinen kysymys ja toisen kysymyksen toinen osa, koska molemmat koskevat perustamissopimuksen 234 artiklan ensimmäisen kohdan ja Gatt-sopimuksen eri määräysten tulkintaa. Sen jälkeen on tutkittava kolmas kysymys, joka on esitetty siltä varalta, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa ensimmäiseen kysymykseen ja toisen kysymyksen toiseen osaan myöntävästi, ja joka koskee Gatt-sopimuksen määräysten välittömiä oikeusvaikutuksia. Lopuksi on tutkittava asetuksen N:o 478/95 pätevyyttä koskeva toisen kysymyksen ensimmäinen osa.

Perustamissopimuksen 234 artiklan ensimmäisen kohdan tulkinta

58 Kansallinen tuomioistuin haluaa ensimmäisellä kysymyksellään ja toisen kysymyksen toisella osalla pääasiallisesti tietää, onko perustamissopimuksen 234 artiklan ensimmäistä kohtaa tulkittava siten, että sen perusteella voidaan luopua soveltamasta asetuksen N:o 404/93 17, 18 ja 19 artiklaa sekä asetusta N:o 478/95 sillä perusteella, että nämä säännökset ovat ristiriidassa Gatt-sopimuksen I, II, III ja XIII artiklan kanssa.

59 Perustamissopimuksen 234 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan perustamissopimuksen määräykset eivät vaikuta sellaisiin oikeuksiin tai velvollisuuksiin, jotka johtuvat yhden tai useamman jäsenvaltion yhden tai useamman kolmannen maan kanssa ennen tämän sopimuksen voimaantuloa tekemästä sopimuksesta.

60 Vakiintuneen oikeuskäytännön (ks. erityisesti asia C-124/95, Centro-Com, tuomio 14.1.1997, Kok. 1997, s. I-81, 56 ja 57 kohta) mukaan tämän määräyksen tarkoituksena on täsmentää kansainvälisen oikeuden periaatteiden mukaisesti, että perustamissopimuksen soveltaminen ei vaikuta kyseessä olevan jäsenvaltion velvoitteeseen kunnioittaa aikaisemmasta sopimuksesta kolmansille valtioille johtuvia oikeuksia ja noudattaa vastaavasti omia velvollisuuksiaan. Siten sen määrittelemiseksi, voiko aikaisempi kansainvälinen sopimus estää yhteisön oikeussäännön soveltamisen, on

tutkittava, asetetaanko kansainvälisessä sopimuksessa kyseessä olevalle jäsenvaltiolle sellaisia velvollisuuksia, joiden noudattamista sopimuksessa osapuolina olevat kolmannet valtiot voivat vaatia.

61 Siten kahden edellytyksen on täytyttävä, jotta yhteisön oikeuden oikeussäännön soveltaminen voisi estyä kansainvälisen sopimuksen takia; kysymyksessä on oltava ennen perustamissopimuksen voimaantuloa tehty sopimus ja kolmannelle maalle on johduttava siitä sellaisia oikeuksia, että se voi vaatia kyseistä jäsenvaltiota kunnioittamaan niitä.

62 Asiakirjoista käy kuitenkin ilmi, että pääasian oikeudenkäynti koskee Ecuadorista peräisin olevien banaanien vuonna 1995 tapahtuneessa tuonnissa vaadittujen tullien kantamista jälkitullauksin.

63 Ecuador ei ollut vuoden 1947 Gatt-sopimuksen sopimuspuoli, ja siitä tuli WTO:n jäsen ja siten vuoden 1994 Gatt-sopimuksen sopimuspuoli vasta vuonna 1996.

64 Edellä esitetystä seuraa, että pääasian kaltaisissa olosuhteissa ei voida tehokkaalla tavalla vedota vuoden 1947 Gatt-sopimukseen, joka oli tehty ennen perustamissopimuksen voimaantuloa, eikä vuoden 1994 Gatt-sopimukseen, jotta perustamissopimuksen 234 artiklan ensimmäisen kohdan perusteella estettäisiin asetusten N:o 404/93 ja N:o 478/95 säännöksien soveltaminen.

65 Ensimmäiseen kysymykseen ja toisen kysymyksen toiseen osaan on vastattava siten, että perustamissopimuksen 234 artiklan ensimmäistä kohtaa on tulkittava siten, että sitä ei voida soveltaa sellaisissa asioissa, jotka koskevat sellaisesta kolmannesta maasta peräisin olevien banaanien tuontia, joka ei ole jäsenvaltioiden ennen perustamissopimuksen voimaantuloa tekemän kansainvälisen sopimuksen osapuoli.

Gatt-sopimuksen määräysten välittömät oikeusvaikutukset

66 Gatt-sopimuksen määräysten välittömiä oikeusvaikutuksia koskeva kolmas kysymys on esitetty siltä varalta, että ensimmäiseen kysymykseen ja toisen kysymyksen toiseen osaan vastataan myöntävästi.

67 Ottaen huomioon edellä 65 kohdassa näihin kysymyksiin annettu vastaus kolmanteen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Asetuksen N:o 478/95 pätevyys

68 Toisen kysymyksen ensimmäisessä osassa kansallinen tuomioistuin ilmaisee epävarmuutensa asetuksen N:o 478/95 pätevyydestä. Ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, että kansallinen tuomioistuin katsoo, että asetus on ristiriidassa Gatt-sopimuksen XIII artiklan kanssa siksi, että yleisessä kiintiön jakamista koskevassa järjestelmässä ei oteta huomioon aikaisempaa tuontia.

69 Ensimmäisen kysymyksen ja toisen kysymyksen toisen osan tutkinnan yhteydessä esitetyistä syistä yhteisöjen tuomioistuimen ei tarvitse lausua tästä asiasta.

70 Kansallinen tuomioistuin pohtii myös sitä, eikö asetus N:o 478/95 pitäisi todeta pätemättömäksi sen vuoksi, että siinä käyttöön otettu tariffikiintiön jakoa koskeva järjestelmä on yleisen syrjintäkiellon periaatteen vastainen, sellaisena kuin periaate on ilmaistu EY:n perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa.

71 T. Port ja Saksan hallitus esittävät tämän osalta, että sillä, miten kansalliset kiintiöt jaetaan tietyille kolmansille maille, asetuksen N:o 478/95 1 artiklan 1 kohdan mukaisesti rajoitetaan perinteisesti muista kolmansista maista banaaneja tuovien taloudellisten toimijoiden tuontimahdollisuuksia. Ne korostavat myös, että sellaisen kolmansista maista peräisin olevan tuonnin osalta, jota varten on jaettu kansalliset kiintiöt, asetuksessa N:o 478/95 syrjitään A- ja C-luokkiin kuuluvia toimijoita suhteessa B-luokkaan kuuluviin toimijoihin, koska asetuksen 3 artiklan 2 kohdan mukaan ainoastaan A- ja C-luokkiin kuuluvat toimijat ovat velvollisia hankkimaan kyseisen kolmannen maan toimivaltaisilta viranomaisilta vientitodistukset näistä maista peräisin olevien banaanien tuontia varten.

72 Ranskan hallitus esittää, että yhteisö ei ole velvollinen kohtelemaan eri kolmansia maita yhdenvertaisesti ja että taloudellisten toimijoiden erilainen kohtelu täytyy hyväksyä, jos se on seurausta näiden maiden erilaisesta kohtelusta. Ranskan hallitus kiinnittää yhdessä komission kanssa huomiota siihen, että puitesopimuksen sopimuspuolina oleville kolmansille maille jaettujen kiintiöiden suuruus riippuu pääasiallisesti näistä maista aikaisemmin tapahtuneesta keskimääräisestä tuonnista.

73 Ranskan ja Espanjan hallitukset sekä neuvosto ja komissio ovat lisäksi todenneet istunnossa, että se että B-luokkaan kuuluvat toimijat on vapautettu velvollisuudesta hankkia vientitodistuksia, on objektiivisesti perusteltua sen vuoksi, että näiden toimijoiden ja A- ja C-luokkiin kuuluvien toimijoiden välille on tarpeen palauttaa kilpailutasapaino, mihin asetuksella N:o 404/93 pyritään. Ne esittävät tältä osin, että yhteisöjen tuomioistuin on todennut edellä mainitussa asiassa Saksa vastaan neuvosto antamassaan tuomiossa, että tietyt B-luokkaan kuuluville toimijoille annetut edut ovat lainmukaisia siksi, että on tarve aikaansaada tällainen tasapaino. Tariffikiintiön korottaminen ja tullien alentaminen, joista on sovittu puitesopimuksessa ja jotka on otettu asetukseen N:o 404/93 asetuksella N:o 3290/94, vaikuttavat kuitenkin siten, että tämä tasapaino horjuu B-luokkaan kuuluvien taloudellisten toimijoiden vahingoksi.

74 Sen arvioimiseksi, onko asetus N:o 478/95 vastoin yleistä syrjintäkiellon periaatetta, sellaisena kuin se on ilmaistu perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohdassa, on tehtävä ero kansallisten kiintiöiden käyttöönoton ja sen välillä, että B-luokkaan kuuluvat toimijat on vapautettu vientitodistusjärjestelmästä.

75 Ensimmäisen seikan osalta on korostettava, että yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa asiassa Saksa vastaan neuvosto antamassaan tuomiossa katsonut olevan lainmukaista, että kolmansien maiden banaanien tuonnin ja muiden kuin perinteisten AKT-banaanien tuonnin osalta otetaan käyttöön kokonaistariffikiintiö, vaikka tällaista kiintiötä ei oteta käyttöön muista AKT-maista, joihin sovelletaan Lomen yleissopimuksen nojalla etuuskohtelua, peräisin olevan perinteisen tuonnin osalta.

76 Samoin on todettava, että yhteisön oikeudessa ei ole olemassa yleistä periaatetta, joka velvoittaisi yhteisön ulkosuhteissaan kohtelemaan eri kolmansia maita yhdenvertaisesti. Kuten yhteisöjen tuomioistuin on asiassa 52/81, Faust vastaan komissio, 28.10.1982 antamassaan tuomiossa (Kok. 1982, s. 3745, 25 kohta) todennut, jos kolmansien maiden erilainen kohtelu ei ole yhteisön oikeuden vastaista, yhteisön oikeuden vastaisena ei voida pitää myöskään sellaista taloudellisten toimijoiden erilaista kohtelua, joka ainoastaan seuraa automaattisesti sellaisten kolmansien maiden erilaisesta kohtelusta, joiden kanssa näillä toimijoilla on liikesuhteita.

77 On kuitenkin todettava, että tuontimahdollisuuksien rajoittaminen, joka saattaa aiheutua A- ja C-luokkiin kuuluville taloudellisille toimijoille kansallisten kiintiöiden käyttöönotosta, on automaattinen seuraus siitä, että kolmansia maita kohdellaan eri tavoin sen mukaan, ovatko ne puitesopimuksen sopimuspuolia vai eivät, ja sen mukaan, kuinka suuri kiintiö niille on annettu tässä sopimuksessa.

78 Sen erilaisen kohtelun osalta, joka muodostuu siitä, että B-luokkaan kuuluvat toimijat on vapautettu vientitodistusjärjestelmästä, on todettava heti aluksi, että se ei seuraa automaattisesti siitä, että tiettyjä kolmansia maita kohdellaan eri tavalla kuin toisia kolmansia maita.

79 Erilainen kohtelu ei nimittäin johdu siitä, että vientitodistusjärjestelmää, sellaisena kuin siitä on määrätty puitesopimuksessa ja siten kuin se on pantu täytäntöön asetuksella N:o 478/95, sovelletaan tietyistä kolmansista maista peräisiin olevaan tuontiin riippumatta siitä, ovatko ne puitesopimuksen sopimuspuolia, vaan se johtuu siitä, että jotkut niistä yhteisön toimijoista, joilla on liikesuhteita sellaisten kolmansien maiden kanssa, joista tapahtuvaan tuontiin sovelletaan vientitodistusjärjestelmää, ovat velvollisia hankkimaan vientitodistuksia, kun taas jotkut toimijat on vapautettu tällaisesta velvollisuudesta.

80 Seuraavaksi on tärkeää korostaa, että se, että A- ja C-luokkiin kuuluvia toimijoita kohdellaan eri tavalla kuin B-luokkaan kuuluvia toimijoita, on selvää, koska — kuten Saksan hallitus on väittänyt kenenkään kiistämättä väitteen paikkansapitävyyttä — vientitodistusjärjestelmään kuuluminen tarkoittaa A- ja C-luokkaan kuuluvien toimijoiden osalta, että kyseisistä kolmansista maista peräisin olevien banaanien hankintahinta on noin 33 prosenttia korkeampi kuin B-luokkaan kuuluvien toimijoiden maksama hinta.

81 On siis tutkittava, onko tämä erilainen kohtelu ristiriidassa perustamissopimuksen 40 artiklan 3 kohdan toisessa alakohdassa olevan kiellon kanssa, joka on ainoastaan erityinen ilmaus yhteisön oikeuden perusperiaatteisiin kuuluvasta yleisestä yhdenvertaisuusperiaatteesta (ks. erityisesti yhdistetyt asiat 117/76 ja 16/77, Ruckdeschel ja Ströh, tuomio 19.10.1977, Kok. 1977, s. 1753, 7 kohta; yhdistetyt asiat 124/76 ja 20/77, Moulins et Huileries de Pont-à-Mousson ja Providence agricole de la Champagne, tuomio 19.10.1977, Kok. 1977, s. 1795, 16 kohta; asia 125/77, Koninklijke Scholten-Honig ja De Bijenkorf, tuomio 25.10.1978, Kok. 1978, s. 1991, 26 kohta ja yhdistetyt asiat 103/77 ja 145/77, Royal Scholten-Honig ja

Tunnel Refineries, tuomio 25.10.1978, Kok. 1978, s. 2037, 26 kohta), vai voidaanko se perustella objektiivisesti tarpeella palauttaa näiden toimijaluokkien välinen kilpailutasapaino, kuten Espanjan ja Ranskan hallitukset sekä neuvosto ja komissio väittävät.

82 Tältä osin on tähdennettävä, että yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa asiassa Saksa vastaan neuvosto antamassaan tuomiossa katsonut, että banaanialan yhteinen markkinajärjestely, sellaisena kuin se on otettu käyttöön asetuksella N:o 404/93, ja erityisesti sen tariffikiintiön jakoa koskeva järjestelmä sisältävät tiettyjä rajoituksia tai toimijoiden erilaista kohtelua A- ja C-luokkiin kuuluvien toimijoiden vahingoksi siten, että näiden mahdollisuuksia tuoda banaaneja kolmansista maista rajoitetaan, samalla kun B-luokkaan kuuluville toimijoille, jotka olivat joutuneet kyseiseen ajankohtaan asti pitämään kaupan pääasiassa yhteisön banaaneja ja AKT-banaaneja, annetaan mahdollisuus tuoda tietty määrä kolmansien maiden banaaneja.

83 Yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että tällainen erilainen kohtelu ei ole yleisen syrjintäkiellon periaatteen vastaista, koska se kuuluu erottamattomasti aiemmin jakautuneiden markkinoiden yhdentämistavoitteeseen, kun otetaan huomioon, että kyseisten taloudellisten toimijoiden luokkien olosuhteet olivat erilaiset ennen yhteisen markkinajärjestelyn käyttöönottoa, ja että yhteisen markkinajärjestelyn päämäärä, joka on yhteisön tuotannon ja perinteisen AKT-valtioiden tuotannon myynnin takaaminen, edellyttää tietyn tasapainon saavuttamista kyseisten toimijaluokkien välillä (tuomion 74 kohta).

84 Kun asetuksella N:o 404/93 näin aikaansaatu tasapaino on horjunut siksi, että yhtä tai useampaa muuttujaa, jotka edistävät sen toteutumista, kuten tariffikiintiön taso tai tuontiin sovellettavan tullin määrä, on muutettu — olkoonkin banaanialan yhteiseen markkinajärjestelyyn liittymättömistä syistä —, sen palauttaminen voi osoittautua välttämättömäksi. On kuitenkin selvitettävä, voitiinko tasapainon palauttamisessa tässä tapauksessa pätevästi käyttää A- ja C-luokkiin kuuluvien

toimijoiden vahingoksi sellaista toimenpidettä kuten B-luokkaan kuuluvien toimijoiden vapauttaminen vientitodistusjärjestelmästä, sellaisena kuin siitä säädetään asetuksen N:o 478/95 3 artiklan 2 kohdassa.

85 Tältä osin on todettava, että tariffikiintiön jakoa koskevaa järjestelmää, sellaisena kuin se on otettu käyttöön asetuksella N:o 404/93, jossa 30 prosenttia kiintiöstä varataan B-luokkaan kuuluville toimijoille, sovelletaan myös kyseisen kiintiön korottamiseen, josta on sovittu puitesopimuksessa.

86 Tästä seuraa, että B-luokkaan kuuluvat toimijat hyötyvät samalla tavoin kuin A- ja C-kiintiöön kuuluvat toimijat siitä kiintiön korottamisesta ja samaan aikaan toteutettavasta tullin alentamisesta, mistä eri luokkiin kuuluvien toimijoiden välisen tasapainon horjuminen johtuu Espanjan hallituksen ja Ranskan hallituksen sekä neuvoston ja komission mukaan. Toisaalta asetuksella N:o 404/93 käyttöön otetusta banaanien tuontijärjestelmästä johtuvat rajoitukset ja erilainen kohtelu A- ja C-luokkiin kuuluvien toimijoiden vahingoksi koskevat myös sitä kiintiön osaa, joka vastaa tätä korotusta.

87 Tällaisissa olosuhteissa on katsottava, että asetuksen N:o 478/95 3 artiklan 2 kohdassa säädetyn toimenpiteen käyttö on perusteltua ainoastaan, jos on osoitettu, että myös B-luokkaan kuuluvia toimijoita hyödyttäneen tariffikiintiön korottamisen ja samanaikaisesti toteutetun tullin alentamisen horjuttamaa tasapainoa ei ole voitu palauttaa ennalleen muutoin kuin siten, että B-luokkaan kuuluville toimijoille myönnettiin merkittävä etu, ja siis siten että toisiin luokkiin kuuluvia toimijoita, joihin on jo tariffikiintiötä ja sitä koskevaa jakojärjestelmää käyttöön otettaessa kohdistunut samanlaisia rajoituksia ja erilaista kohtelua, kohdeltiin uudelleen eri tavalla.

88 Kuten yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-122/95, Saksa vastaan neuvosto (Kok. 1998, s. I-973), tänään annettavasta tuomiosta ilmenee, näin ei kuitenkaan ole.

89 Kaiken edellä olevan perusteella kolmanteen kysymykseen on vastattava, että asetus N:o 478/95 on pätemätön siltä osin kuin sen 3 artiklan 2 kohdassa asetetaan ainoastaan A- ja C-luokkiin kuuluville toimijoille velvollisuus hankkia vientitodistukset Kolumbiasta, Costa Ricasta ja Nicaraguasta peräisin olevien banaanien tuontia varten.

Oikeudenkäyntikulut

90 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Saksan, Espanjan, Ranskan ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksille sekä Euroopan unionin neuvostolle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Finanzgericht Hamburgin 22.9. ja 27.9.1995 tekemillään päätöksillä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) EY:n perustamissopimuksen 234 artiklan ensimmäistä kohtaa on tulkittava siten, että sitä ei voida soveltaa sellaisissa asioissa, jotka koskevat sellaisesta kolmannesta maasta peräisin olevien banaanien tuontia, joka ei ole jäsenvaltioiden ennen perustamissopimuksen voimaantuloa tekemän kansainvälisen sopimuksen osapuoli.

2) Neuvoston asetuksen (ETY) N:o 404/93 täydentävistä yksityiskohtaisista säännöistä yhteisön alueelle tuotavien banaanien tariffikiintiöjärjestelmästä ja asetuksen (ETY) N:o 1442/93 muuttamisesta 1 päivänä maaliskuuta 1995 annettu komission asetus (EY) N:o 478/95 on pätemätön siltä osin kuin sen 3 artiklan 2 kohdassa asetetaan ainoastaan A- ja C-luokkiin kuuluville toimijoille velvollisuus hankkia vientitodistukset Kolumbiasta, Costa Ricasta ja Nicaraguasta peräisin olevien banaanien tuontia varten.

Rodríguez Iglesias Gulmann Wathelet Schintgen

Mancini Kapteyn Murray Edward

Puissochet Hirsch Jann

Julistettiin Luxemburgissa 10 päivänä maaliskuuta 1998.

R. Grass G. C. Rodríguez Iglesias

kirjaaja presidentti